

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2021.

PROGRAMSKI PRAVAC

#1 ZAGOVARANJE JEDNAKOPRAVNOSTI LGBTIQ OSOBA

1.1. Praćenje poštivanja prava LGBTIQ osoba

Udruga Zagreb Pride redovito prati i zaprima prijave slučajeva diskriminacije i nasilja na osnovu spolne orijentacije, rodnog identiteta i rodnog izražavanja. Dio prijava i sumnji do nas dolazi izravno, preko sustava koji nazivamo „Rozi megafon“ (mobitel i mail), dio dolazi izravnim kontaktima. Slučajevi se obrađuju i po potrebi proslijeduju odvjetničkom uredu te se, po konzultacijama svih dionika i dionica, donosi odluka o prekretanju postupka ili nekoj drugoj mjeri.

U 2021. godini Zagreb Pride nastavio je s redovitim monitoringom primjene Zakona o životnom partnerstvu te zakonodavstva i sudske prakse vezanih uz suzbijanje diskriminacije i zločina iz mržnje protiv LGBTIQ osoba. „Rozi Megafon“, dežurna telefonska linija za prijavu nasilja i diskriminacije i druge oblike podrške, bila je dostupna tijekom cijele godine. Nastavljena je i suradnja s odvjetničkim uredom Bandalo i Labavić u pružanju pravnog savjetovanja i/ili zastupanja za LGBTIQ osobe.

U siječnju je Europski sud za ljudska prava (ESLJP) presudio u korist P. Sabalić, lezbijke koja je tužila Republiku Hrvatsku za povredu članka 3 (zabrana mučenja) i članka 14 (zabrana diskriminacije) Europske konvencije o ljudskim pravima. Presudom je jasno rečeno da je Hrvatska povrijedila zabranu nečovječnog postupanja i mučenja prema osobi zbog njene seksualne orijentacije.

Predmet P. Sabalić protiv Hrvatske je najvažniji strateški slučaj koji je inicirala udruga Zagreb Pride uz pomoć odvjetnica Ane Bandalo i Natalije Labavić. U tužbi su se Zagreb Prideu kao umješači pridružile i međunarodne udruge za zaštitu ljudskih prava (ILGA-Europe iz Bruxellesa i AIRE Centre iz Londona) te profesionalne udruge pravnika (International Commission of Jurists iz Ženeve). Nakon objave presude Zagreb Pride je poslao **priopćenje** i dao više izjava za domaće i **strane** medije. Pravna podrška P. Sabalić nastavila se i tijekom 2021. jer smo preko odvjetničkog ureda, a pozivajući se na presudu ESLJP, pokrenuli postupak obnove njenog slučaja pred domaćim sudovima.

U veljači je Zagreb Pride dobio obavijest i o pozitivnoj presudi u slučaju govora mržnje na društvenim mrežama koji je prijavljen 2019. godine. Sud je ustanovio da se radi o poticanju na nasilje i mržnju prema skupini ljudi zbog njihovog spolnog opredjeljenja, čime je počinjeno kazneno djelo protiv javnog reda javnim poticanjem na nasilje i mržnju (KZ, čl. 325., st.1.) te je ocijenio da takve izjave „predstavljaju razinu komunikacije ispod svakog dostojanstva i zdravog razuma“. O presudi smo obavijestili_e medije **priopćenjem**.

Visoki upravni sud Republike Hrvatske presudio je korist dviju lezbijki hrvatskog porijekla kojima je onemogućeno da na temelju prethodno sklopljenog braka u inozemstvu dobiju izvadak iz Registra životnog partnerstva u Hrvatskoj, već samo zabilješku u rodnim listovima. Presudom Visokog upravnog suda pravomoćno je potvrđeno da su u Hrvatskoj bile **diskriminirane** te će matični uredi sada na temelju ove odluke upisivati životna partnerstva ili istospolne brakove sklopljene u inozemstvu u hrvatski Registar životnog partnerstva. Kao posljedica ove presude, koju je pratilo i podržavao preko partnerskog odvjetničkog ureda Zagreb Pride, u srpnju je nadležno Ministarstvo pravosuđa i uprave izmijenilo Naputak za vođenje registra životnog partnerstva tako da se izvadak izdaje za istospolne brakove ili partnerstva sklopljena u inozemstvu.

U 2021. godini zabilježen je porast nasilja nad LGBTIQ osobama.

U veljači je u Zagrebu zabilježen slučaj brutalnog napada na osobu ženskog roda zbog njezinog rodnog izražavanja. Osoba je u društvu svog partnera stajala na tramvajskoj stanici, a dvojica muškaraca gurnula su je pod dolazeći tramvaj. Na temelju uvreda upućenih paru, jasno je da su napadači mislili da se radi o istospolnom paru. Desetak drugih manjih fizičkih i verbalnih napada prijavljeni su Zagreb Prideu, a tek nekoliko policiji.

U lipnju su u Rijeci zabilježena dva međusobno odvojena teška fizička napada na gej mladiće na različitim mjestima u gradu. Oba su napada prijavljena, a Zagreb Pride je u medijskom **priopćenju** od riječke policije tražio da pronađe počinitelje i protiv njih podnese kaznenu prijavu u vezi sa zločinom iz mržnje na temelju spolne orijentacije (KZ, čl. 87. st. 21.). Zagreb Pride je u komunikaciji s obje žrtve, kojima je pružena pravna pomoć i psihosocijalna podrška.

Prvi put od 2011. godine na dan Povorke ponosa LGBTIQ zajednice, Zagreb Pridea, došlo je do provale homofobnog fašističkog nasilja, u nizu napada, paleži i uvreda, u različitim dijelovima grada. Napadi su prijavljeni, a Zagreb Pride je žrtvama osigurao pravnu podršku. Od dvadesetak zastava dugih boja i LGBTIQ identiteta koje je organizacija tradicionalno izvjesila na gradskim trgovima i ulicama povodom Međunarodnog dana protiv homofobije, transfobije, bifobije i interfobije (IDAHOBIT) i Povorke ponosa, osam je otuđeno ili oštećeno.

U srpnju su zabilježena dva slučaja nasilja i diskriminacije turista_kinja. Prema dojavi samih žrtava, skupina kvir prijatelja porijeklom iz više stranih zemalja, koji su za svoj godišnji odmor odabrali Korčulu, izbačena je s festivala Lost in the Renaissance u incidentu motiviranom homofobiom. Ovo homofobno zlostavljanje žrtve su prijavile Zagreb Prideu, ali i organizatorima festivala, upravi Aminess Hotela koji je partner manifestacije, kao i nadležnim u Gradu

Korčuli, s obzirom na to da festival prima potporu iz gradskog proračuna kao kulturna manifestacija i uživa sponzorstvo lokalne turističke zajednice. Homofobnim izgredima bile su izložene i dvije Španjolke tijekom svog poslovnog i turističkog boravka u Zagrebu.

Za svog kratkog posjeta krajem lipnja pretrpjele su niz lezbofobnih uvreda i drugih neugodnosti, uključujući i ispad biciklista koji je u prolazu pljunuo na njih dok su šetale gradom držeći se za ruke. Napade su prijavile Zagreb Prideu i uredu Turističke zajednice grada Zagreba. Zagreb Pride je širu javnost i LGBTIQ zajednicu o ovim slučajevima obavijestio **priopćenjem** koje je preneseno u svim medijima.

U 2021. Zagreb Pride zaprimio je ukupno 25 prijava za nasilje, prijetnje, ponižavanje i/ili uzneniranje na temelju seksualne orijentacije i/ili rodnog identiteta, dok je prijava koje upućuju na diskriminaciju bilo 5.

U 2021. godini Zagreb Pride je pružio pravno savjetovanje i podršku 23 osobama, žrtvama nasilja, prijetnji, uzneniranja i/ili zlostavljanja. Punomoć je suradničkom uredu dalo 10 osoba, a sveukupno smo pravne radnje, uključujući i zastupanje, preuzeли za 15 osoba iz LGBTIQ zajednice. Udruga je podnijela sedam kaznenih ili prekršajnih prijava.

Predstavnik Zagreb Pride imenovan je u nacionalnu Radnu skupinu za praćenje zločina iz mržnje. Prva konstituirajuća i radna sjednica održana je 2. srpnja 2021.

1.2. Životno partnerstvo i ostvarenje prava LGBTIQ osoba na obiteljski život

U 2021. Zagreb Pride je nastavio održavati internetsku stranicu <https://www.zivotnopartnerstvo.com/hr/> na kojoj su dostupne sve relevantne informacije vezane za životno partnerstvo u Hrvatskoj.

Najveći dio upita koje je Zagreb Pride zaprimio u 2021. (27) odnosio se na savjetovanje oko prava i obveza koje proizlaze iz životnog ili neformalnog životnog partnerstva osoba istoga spola (proceduralne stvari, strani državljanke, spajanje obitelji, boravišne dozvole, uvjeti žurnog postupka, uvjeti sporazumnog ili sudskog raskida). Nekoliko slučajeva bilo je vezano uz nasljeđivanje po smrti partnera_ice.

U jednom slučaju Zagreb Pride je savjetovao životne partnerice oko postupka ostvarivanja partnerske skrbi.

1.3. Zakonsko priznavanje roda i samoodređenje spola

U 2021. zamijećeno je da se transrodne osobe i dalje suočavaju s diskriminacijom u većini upravnih postupaka. Pandemija je dodatno usporila ionako dugotrajne procese promjene imena i oznake spola u osobnim dokumentima.

U 2021. Zagreb Pride zaprimio je niz upita o postupku pravnog priznavanja roda, medicinske tranzicije i/ili prijave diskriminacije te osigurao adekvatno savjetovanje u tri slučaja.

Uspješno smo pomogli_e riješiti slučaj trans muškarca s dvojnim državljanstvom, s prebivalištem u zemlji Europske unije, koji godinama nije uspijevao ishoditi u Hrvatskoj izravno priznanje rodnog identiteta i promjenu oznake spola u hrvatskim ispravama, a po u cijelosti zaključenom postupku u zemlji svog prebivališta. Poduzete pravne i upravne radnje rezultirale su u konačnici time da je Ministarstvo zdravstva priznalo njegove dokumente o tranziciji (bez da se ista iznova provede u RH) te su mu izdane osobne isprave u skladu s njegovim rodnim identitetom.

1.4. Godišnji izvještaj ILGA-e

U 2021. Zagreb Pride sudjelovao je u izradi godišnjeg **izvještaja ILGA-e**, publikacije koja bilježi stanje ljudskih prava LGBTIQ osoba u 54 države i 4 europske institucije unutar jedne kalendarske godine na području Europe i središnje Azije.

PROGRAMSKI PRAVAC #2: DJELOVANJE U I PREMA LGBTIQ ZAJEDNICI

2.1. Povorka ponosa LGBTIQ osoba, zajednice i obitelji

Jubilarna 20. Povorka ponosa LGBTIQ zajednice, osoba i obitelji održala se 3. srpnja 2021. pod geslom „Prajd zauvijek“. Povorku ponosa organizirao je Organizacijski odbor Povorke ponosa (OOPP). Odbor je oformljen iz članova_ica kolektiva Zagreb Pridea te dvadestak aktivista_kinja koji_e su se prijavili_e putem javnog poziva za sudjelovanje. Povorka je započela na Rooseveltovom trgu (ispred Mimare), te se kretala Frankopanskom, Ilicom, Trgom bana J. Jelačića, Jurišićevom i Draškovićevom sve do Ribnjaka, Parka ponosa. U Parku ponosa na Ribnjaku održao se prosvjedni skup pod nazivom DVADESET PRAJDOVA ZAJEDNO U DRUGARSTVU I OTPORU. Nakon obraćanja predstavnika_ica Organizacijskog odbora Povorke ponosa i drugih prigodnih govora, nastupili_e su kolektiv House of Flamingo, Senidah, Željka Ru. i Tajga & Tundra.

U povorci i na prosvjednom skupu sudjelovalo je oko tri tisuće ljudi. Povorci ponosa po prvi puta se pridružio i gradonačelnik Grada Zagreba, Tomislav Tomašević. Cijeli skup, od okupljanja ispred Mimare pa sve do svršetka programa u Parku Ribnjak, održao se uz puno poštivanje protuepidemijskih mjera – pristup povorci i skupu bio je moguć uz valjanu EU digitalnu COVID potvrdu.

2.2. Mjesec Ponosa

Mjesec ponosa 2021. održao se u razdoblju od 17. svibnja do 5. lipnja, a obuhvaćao je diskurzivni, filmski, umjetnički i zabavni program. Manifestacija je otvorena 17. svibnja na Međunarodni dan borbe protiv homofobije, transfobije, interfobije i bifobije podizanjem zastava dugih boja, naših identiteta i simbola, te Povorke ponosa LGBTIQ zajednice na zagrebačkim ulicama i trgovima.

Filmski program Mjeseca ponosa održan je u Kinu Kinoteka gdje su prikazana dva filma. Prvi je debitantski dugometražni film „Tako lijepo“ (eng. „So Pretty“) redateljice Jessie Jeffrey Dunn Rovinelli iz 2019. godine, a drugi je „Lezbe buntovnice“ (eng. „Rebel Dykes“) redateljica Harri Shanahan i Sian Williams iz 2021. godine.

Diskurzivni program obuhvaćao je okrugli stol i tri predavanja koja su na različite načine tematizirala dvadeset godina LGBTIQ pokreta u Hrvatskoj. Franko Dota održao je predavanje o Kiri Crnogorskom, prvom jugoslavenskom gej aktivističkom glasu s kraja 1950-ih godina, Natalija Iva Stepanović održala je predavanje o povijesti hrvatske LGBTIQ književnosti, dok je Mario Kikaš održao predavanje o utjecaju međunarodnih LGBTIQ organizacija na lokalne LGBTIQ zajednice. Na okruglom stolu pod nazivom „Kako je sve počelo“ sudjelovali_e su Branka Juran, Dorino Manzin i Gordan Bosanac, aktivisti_ce koji_e su organizirali_e prvi hrvatski prajd koji je u napetoj atmosferi prepunoj nasilja i uvreda održan 29. lipnja 2002. godine pod geslom „Iskorak KONTRA predrasuda“.

U okviru umjetničkog programa Zagreb Pride je producirao i proizveo **kvir tarot špil** pod nazivom „The Spun Tarot“. The Spun Tarot predstavlja suvremenii zaokret Rider-Waite-Smith tarota, najraširenijega tarot špila u svijetu.

Ovaj se špil odmiče od religijske i heteronormativne ikonografije tradicionalnog tarota, kao i od uvriježenog čitanja koje počiva na tumačenju femininih i maskulinih energija, te se umjesto toga fokusira na rodne i seksualne varijantnosti svojstvene kvir iskustvu. Autor i ilustrator špila je Toni Zadravec.

Zabavni program obuhvaćao je zajedničko praćenje finalne večeri natjecanja za najbolju pjesmu Eurovizije koju je Zagreb Pride organizirao u suradnji s kolektivom House of Flamingo u Klubu Močvara. Uoči Povorke ponosa održane su i dvije edukativne radionice bубњања te izrade transparenata i dekoracija.

2.3. Prajdova kvir učionica

Zagreb Pride je u razdoblju od listopada do prosinca organizirao obrazovni program namijenjen mladima u dobi od 16 do 30 godina koje zanima kvir teorija i LGBTIQ aktivizam te koji_e se žele uključiti u LGBTIQ pokret. Program je obuhvaćao deset predavanja i jednu radioničarsku sesiju kroz koje se mlade upoznalo s osnovnim pojmovima i LGBTIQ terminologijom, LGBTIQ povijesti i povijesti aktivizma u lokalnom i međunarodnom kontekstu te osnovama kvir i kvir feminističke teorije.

2.4. Psihosocijalna podrška LGBTIQ osobama

Zagreb Pride je u 2021. kontinuirano pružao psihosocijalnu podršku LGBTIQ osobama. Podrška je organizirana u suradnji sa psihologinjom Senkom Sekulić Rebić, dugogodišnjom suradnicom organizacije. Savjetovanjem je obuhvaćeno 11 korisnika_ca, a najčešće je pružena podrška u prevladavanju traumatskog iskustva nasilja ili diskriminacije te podrška vezana za pitanje rodnog identiteta i/ili spolne orijentacije.

2.5. Volontiranje

U 2021. godini u aktivnostima Zagreb Pridea volontiralo je 48 osoba. Ukupan broj volonterskih sati iznosiо je 2.153.

PROGRAMSKI PRAVAC #3: ORGANIZACIJSKI RAZVOJ

3.1. Edukacije i istraživanja

U 2021. Zagreb Pride je sudjelovao je na poziv Kuće ljudskih prava u dva **treninga** za policijske službenike_ce o prepoznavanju i postupanju u slučajevima zločina iz mržnje protiv LGBTIQ osoba.

U okviru EU projekta „**Djetinjstvo raznolikosti**“ Zagreb Pride je održao jednu edukativnu radionicu namijenjenu LGBTIQ djeci i mladima te tri seminara namijenjena stručnjacima iz sfere medija, obitelji, javnog djelovanja, obrazovanja i zdravstva koji rade s LGBTIQ djecom i mladima.

Također je izrađena mobilna aplikacija koja odgovara na česta pitanja vezana za LGBTIQ tematiku, a namijenjena je djeci i tinejdžerima_kama. Aplikacija se može besplatno preuzeti na Google Playu i u Appleovom App Storeu. U okviru projekta izdan je i **priručnik** namijenjen stručnjacima_kinjama koji_e rade s djecom i mladima, a bavi se temama nasilja i diskriminacije te nudi konkretnе korake kako podržati LGBTIQ djecu i mlade.

U okviru EU projekta „Inclusion4All“ završeno je istraživanje i obrada podataka o položaju trans, interspolnih i nebinarnih osoba na tržištu rada na temelju kojega je izrađen nacionalni izvještaj o položaju trans, interspolnih i nebinarnih osoba na tržištu rada u RH.

U sklopu projekta „Dosta je brutalne stvarnosti – zaštitimo prava LGBTIQ osoba“ u prosincu 2021., u suradnji s Queer Sport Splitom, održali_e smo dvije **radionice** za novinare_ke o pregledu stanja LGBTIQ prava u Hrvatskoj, modelima izvještavanja o LGBTIQ temama i dobim medijskim praksama.

3.2. Projekti

U 2021. Zagreb Pride provodio je sljedeće projekte:

Djetinjstvo raznolikosti – Mijenjanje društvenih stavova prema rodnoj raznolikosti djece u Europi

Projekt “Djetinjstvo raznolikosti – Mijenjanje društvenih stavova prema rodnoj raznolikosti djece u Europi” započeo je u listopadu 2019. godine, a provodio se dvije godine u devet zemalja u sklopu programa Europske unije za prava, jednakost i građanstvo. Cilj projekta je stvaranje sigurnog i afirmativnog okruženja za rodno nenormativnu djecu putem prevencije te sprječavanja nasilja i zlostavljanja. Aktivnosti u sklopu projekta obuhvaćaju procjenu potreba institucija i organizacija u nošenju s rodno uvjetovanim nasiljem, s posebnom pažnjom na potrebe LGBT i rodno nenormativne djece, mapiranje dobrih praksi na području praćenja intersekcija nasilja na osnovi roda i dobi u pet ključnih sfera: škola, zdravstvo, obitelj, javna mjesta i mediji; podizanje profesionalnih, osobnih i grupnih kapaciteta institucija i organizacija u osiguravanju dobrobiti LGBT i rodno nenormativne djece te predlaganje inovativnih praksi i novih zakonskih mjera zaštite navedene skupine. Uz Zagreb Pride, partnerice na projektu su: Sveučilište u Gironi (Španjolska) kao koordinatorica projekta, Autonomno sveučilište u Barceloni (Španjolska), Çavaria (Belgija), Centar d'Estudos Sociais, CES (Portugal), Društvo Hätter (Mađarska), KMOP (Grčka), Lambda Varšava (Poljska), Nacionalna lezbijska, homoseksualna biseksualna i transrodna udruga prava LGL (Litva) i Sveučilište u Ljubljani (Slovenija). Projekt je uspješno završen 30. rujna 2021.

Inclusion4All – Trans, interpolne i nebinarne osobe na radnom mjestu

Projekt “Inclusion4All – Trans, interpolne i nebinarne osobe na radnom mjestu” započeo je u studenom 2020. godine, a provodit će se dvije godine u pet zemalja u sklopu programa Europske unije za prava, jednakost i građanstvo (REC). Cilj projekta je promicanje učinkovite provedbe načela nediskriminacije trans, interpolnih i nebinarnih osoba na radnom mjestu. Aktivnosti u sklopu projekta obuhvaćaju provođenje istraživanja (s kvantitativnim i kvalitativnim elementima) o radnom iskustvu trans, interpolnih i nebinarnih osoba, te s druge strane, o znanjima i iskustvima osoba koje se bave upravljanjem ljudskim potencijalima. Uz istraživanja, provodit će se osposobljavanje i izgradnja kapaciteta trans, interpolnih i nebinarnih osoba za razvoj vještina prilikom traženja posla te podršku u pravnom savjetovanju i drugim segmentima koji se tiču zapošljavanja i rada. Jedna od aktivnosti je i provedba kampanje kojom se želi podići svijest o trans, interpolnim i nebinarnim osobama na radnom mjestu. Uz Zagreb Pride, na projektu sudjeluju Háttér Társaság (Mađarska) kao koordinatorica projekta, Sveučilište Brescia (Italija), SURT, Fundació de Dones (Španjolska) te Stichting Transgender Netwerk Nederland (TNN, Nizozemska) kao partnerice na projektu.

Dosta je brutalne stvarnosti – zaštitimo prava LGBTIQ osoba

“Dosta je brutalne stvarnosti – zaštitimo prava LGBTIQ osoba” projekt je Zagreb Pridea kojemu je glavni cilj suzbijanje i borba protiv nasilja i diskriminacije nad LGBTIQ osobama u Hrvatskoj. Poznato je kako su lezbijke, gejevi, biseksualne, transrodne, interpolne i queer (LGBTIQ) osobe često i dalje žrtve fizičkog, verbalnog i psihičkog nasilja i uznemiravanja. Također, LGBTIQ osobe nerijetko su i žrtve diskriminacije, u javnom prostoru, u školi ili na fakultetu, na radnom mjestu ili u obitelji.

Zbog nepovjerenja prema policiji i pravosuđu veliki dio doživljenog nasilja i diskriminacije ostaje neprijavljen i nikada ne dospije pred sudove, a dio se niti ne dokumentira u izvještajima organizacija civilnog društva.

Veliko terensko istraživanje koje je Zagreb Pride proveo 2019. godine pokazalo je kako je čak 64 posto ispitanih doživjelo neku vrstu nasilja na osnovu seksualne orijentacije, rodnog identiteta, rodnog izražavanja i/ili spolnih karakteristika. Trećina LGBTIQ osobabog straha od diskriminacije ili nasilja prilagođava svoje ponašanje tako što skrivaju svoje identitete ili izbjegavaju pokazati nježnost i prisnost prema voljenoj osobi.

Projektu je cilj osnažiti, informirati i poticati LGBTIQ osobe da prijavljuju doživljeno nasilje i diskriminaciju, ali i da se aktivno zalažu za svoja prava. Istodobno, da bi prijave bile pravilno obrađene, potrebno je raditi i na jačanju kapaciteta, znanja i vještina organizacija koje se bave zalaganjem za LGBTIQ prava, educirati aktivistkinje i aktiviste o tome kako pristupiti žrtvama, kome i na koji način dalje prosljediti njihove iskaze, kako surađivati s policijom i pravosuđem. Stoga je važan dio rada u okviru projekta „Dosta je brutalne stvarnosti“ suradnja i uzajamna razmjena znanja, međusobna edukacija. Posebno nam je važno ojačati kapacitete LGBTIQ grupe izvan Zagreba, napose u Dalmaciji.

Zajednički ćemo raditi i na zagovaranju prema institucijama i političkim strankama kako bi i one bile bolje pripremljene za zaštitu prava LGBTIQ osoba. Pripremit će se i objaviti godišnji izvještaj o stanju LGBTIQ ljudskih prava u Hrvatskoj, podizati kaznene prijave za govor mržnje i za zločine iz mržnje. I na koncu, važno je i podizati svijest opće javnosti o negativnim iskustvima LGBTIQ osoba i zajednice te ćemo provesti edukacije za novinarke i novinare, a medije potanko izvještavati o slučajevima koje pratimo.

Glavni partner u projektu je Queer Sport Split, uz grupe i organizacije okupljene u LGBT centru Split. U projektu kao partnerice sudjeluju i stručnjakinje iz organizacije FRI (Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold), norveške organizacije za seksualnu i rodnu raznolikost.

Zaštitimo naša prava!

Zaklada Otvoreno društvo (Open Society Foundations – OSF) je organizacija koja radi na unaprjeđenju demokratskih procesa, vladavine prava, građanske participacije i ljudskih prava te djeluje kroz poticanje politika koje osiguravaju veću pravednost u političkim, pravnim i ekonomskim sustavima.

OSF podupire aktualne strateške aktivnosti Zagreb Pridea koje su usmjereni zadržavanju postojeće razine prava u trenutnom prijetećem političkom i društvenom kontekstu, ali i proširivanju tih prava kroz aktivnosti monitoringa primjene Zakona o životnom partnerstvu, skiciranja prijedloga Zakona o rodnom identitetu i pripadajuće strategije zagovaranja, kroz Povorku ponosa, Mjesec ponosa i druge aktivnosti.

Zaštita prava životnih partnera_ica, LGBTIQ i seksualnih prava

Astraea Lesbian Foundation for Justice je filantropska organizacija koja radi na unaprjeđenju ljudskih prava LGBTIQ osoba u svijetu te uklanjanju rasne, ekonomske, društvene i rodne opresije. Najviše djeluje u zemljama u kojima su LGBTIQ osobe posebno izložene prijetnjama kršenja ljudskih prava.

Astraea je podupirala rad Zagreb Pridea na području povezivanja s drugim feminističkim organizacijama u cilju rada na zaštiti reproduktivnih prava, na području obrazovnih aktivnosti u školama i fakultetima, rada u LGBTIQ zajednici te na području zaštite i proširenja prava životnih partnera_ica i duginih obitelji.

